

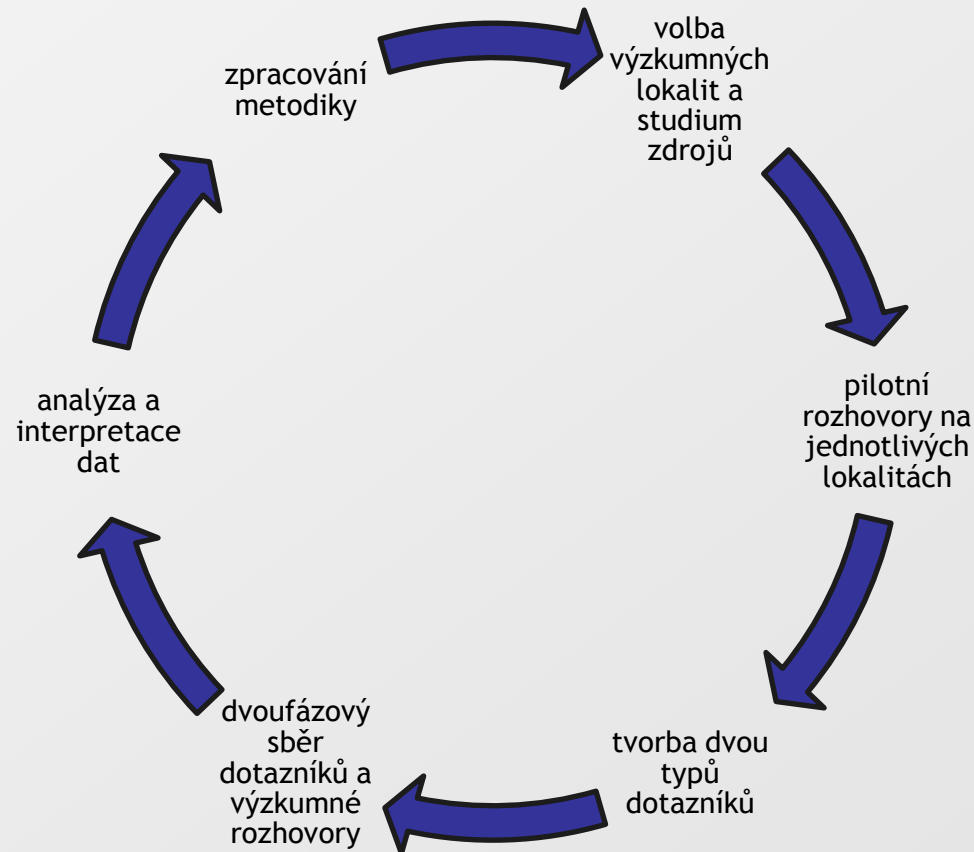

MASARYKOVA UNIVERZITA

Socio-ekonomická analýza dopadů výstavby nádrží pro akumulaci povrchových vod: případová studie v povodí Odry

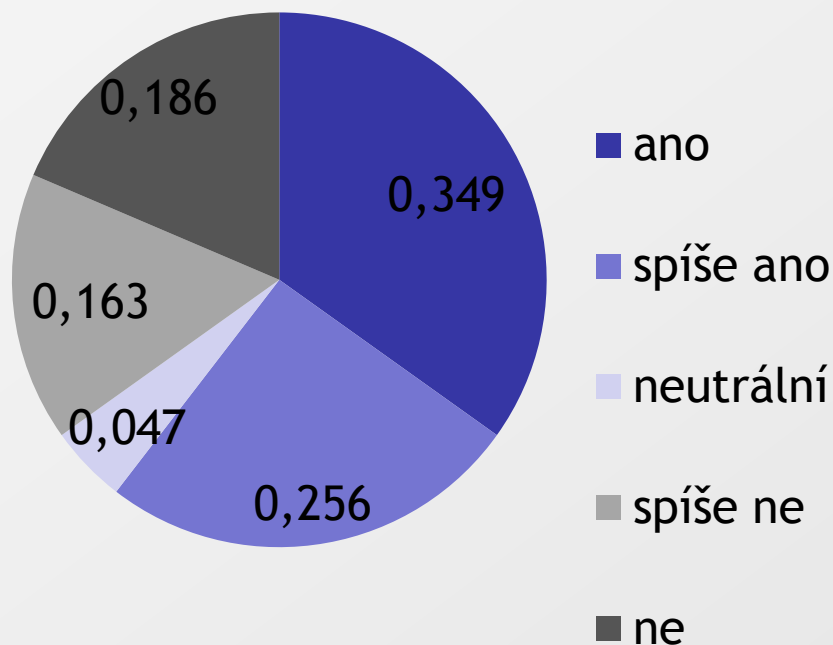
Mgr. Lukáš Kala , Ph.D. a Mgr. Tomáš Chabada -
Katedra environmentálních studií FSS MU

Výzkumný postup: dvoufázové sociologické šetření

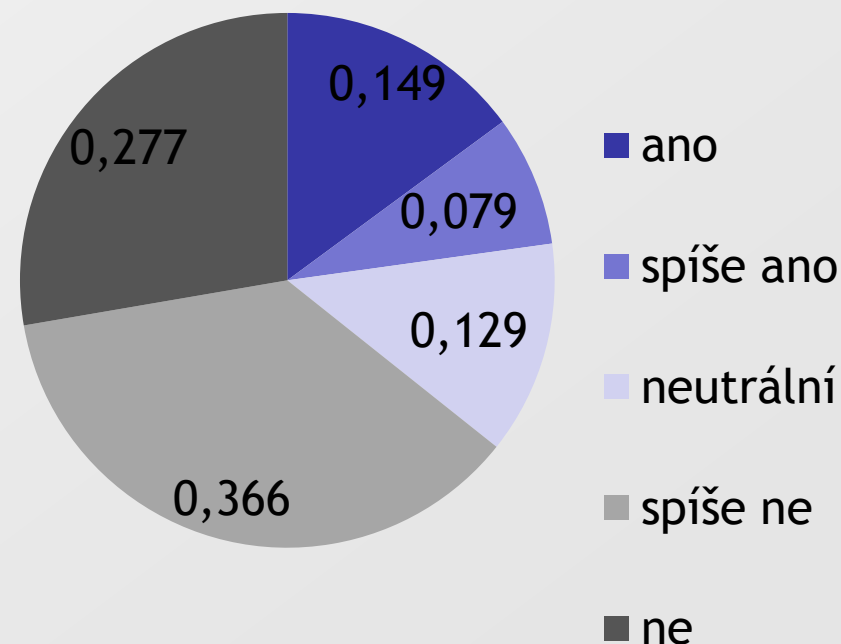

Je pro Vás nebo Vaše blízké výstavba přehrady a nucené přesídlování stále živým tématem?

Šance

Slezská Harta

Období výstavby přehrad Šance a Slezská Harta

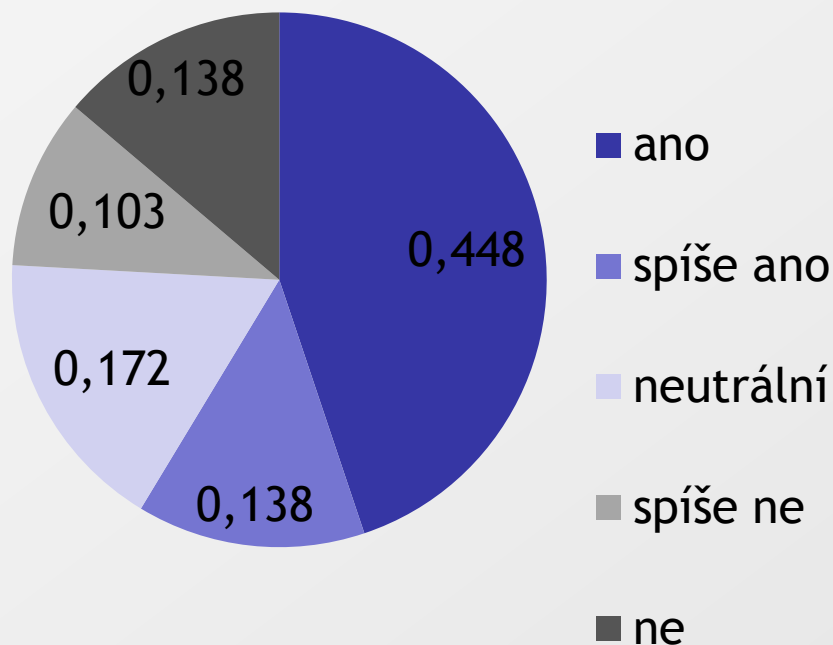
- ❖ záměr výstavby přehrady nebyl s občany předem diskutován
- ❖ stát nezohlednil při zadávání projektu přehrad obavy a požadavky místních
- ❖ nesplněny záruky a sliby ze strany státu
- ❖ nevyrovnány újmy vzniklé obci ze strany státu

Nucené přesídlování v důsledku výstavby vodních nádrží Šance a Slezská Harta

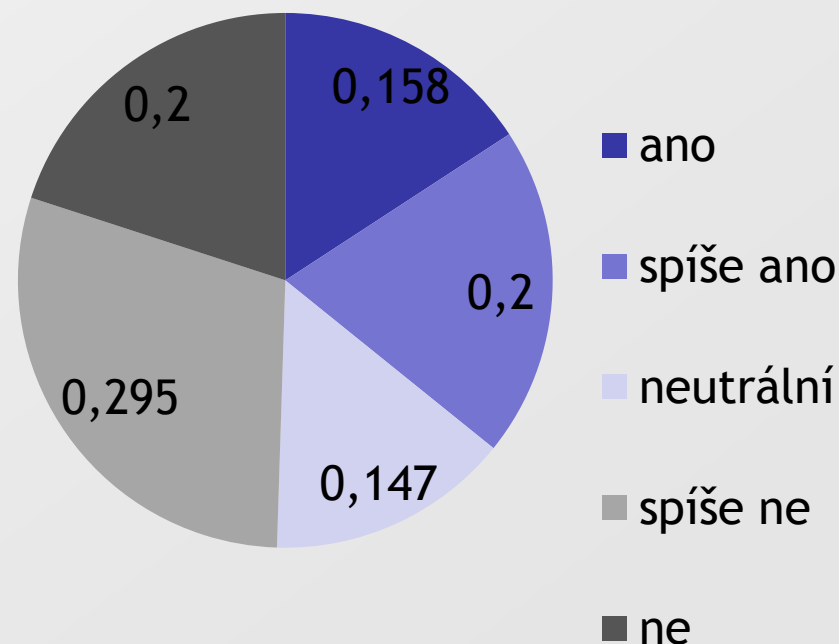
- ❖ nezaplaceno odpovídající finanční vyrovnání za nemovitost
- ❖ neposkytnuto nějaké vyrovnání nad rámec materiální hodnoty majetku
- ❖ nespokojenost s přístupem úřadů a poskytováním informací o výstavbě
- ❖ stěhování jako bolestivá událost

Změnila výstavba přehrady zásadním způsobem Váš život?

Šance

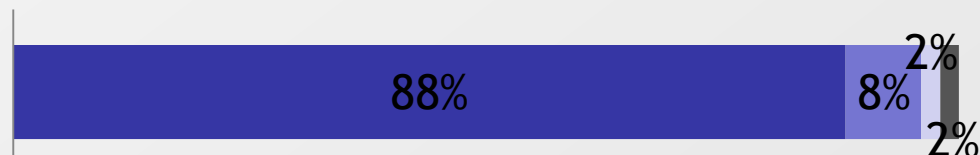

Slezská Harta

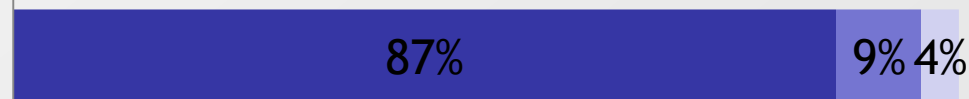

Výsledky analýzy: Šance (dlouhodobé dopady)

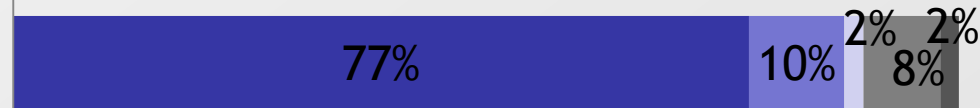
Kvůli přehradě zaniklo víc pracovních míst než jich přinesla.

Vodní nádrž nedokázala nastartovat ekonomický rozvoj obce.

V důsledku výstavby vodní nádrže se zkomplikovala dopravní situace.

S výstavbou přehrady se staly některé služby hůře dostupné.

Stát nezajistil, aby se kvůli přehradě nezhoršila kvalita života v obci.

■ Ano ■ Spíše ano ■ Neutrální ■ Spíše ne ■ Ne

Výsledky analýzy: Slezská Harta (dlouhodobé dopady)

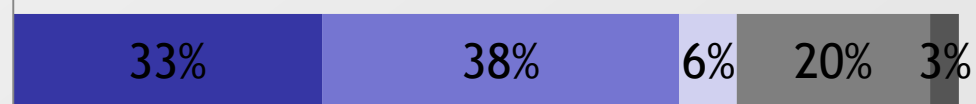
Kvůli přehradě zaniklo víc pracovních míst než jich přinesla

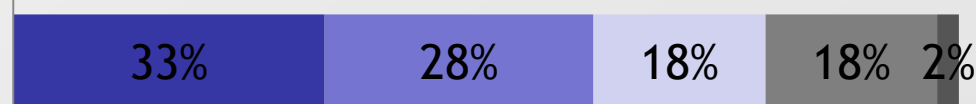
V důsledku výstavby vodní nádrže se zkomplikovala dopravní situace.

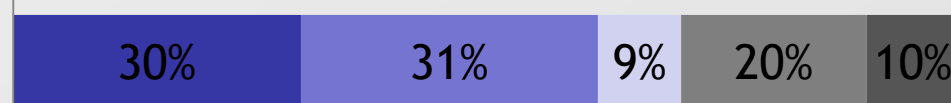
Vodní nádrž nedokázala nastartovat ekonomický rozvoj obce.

Stát nezajistil, aby se kvůli přehradě nezhoršila kvalita života v obci.

Vodní nádrž přivedla do oblasti více turistů.

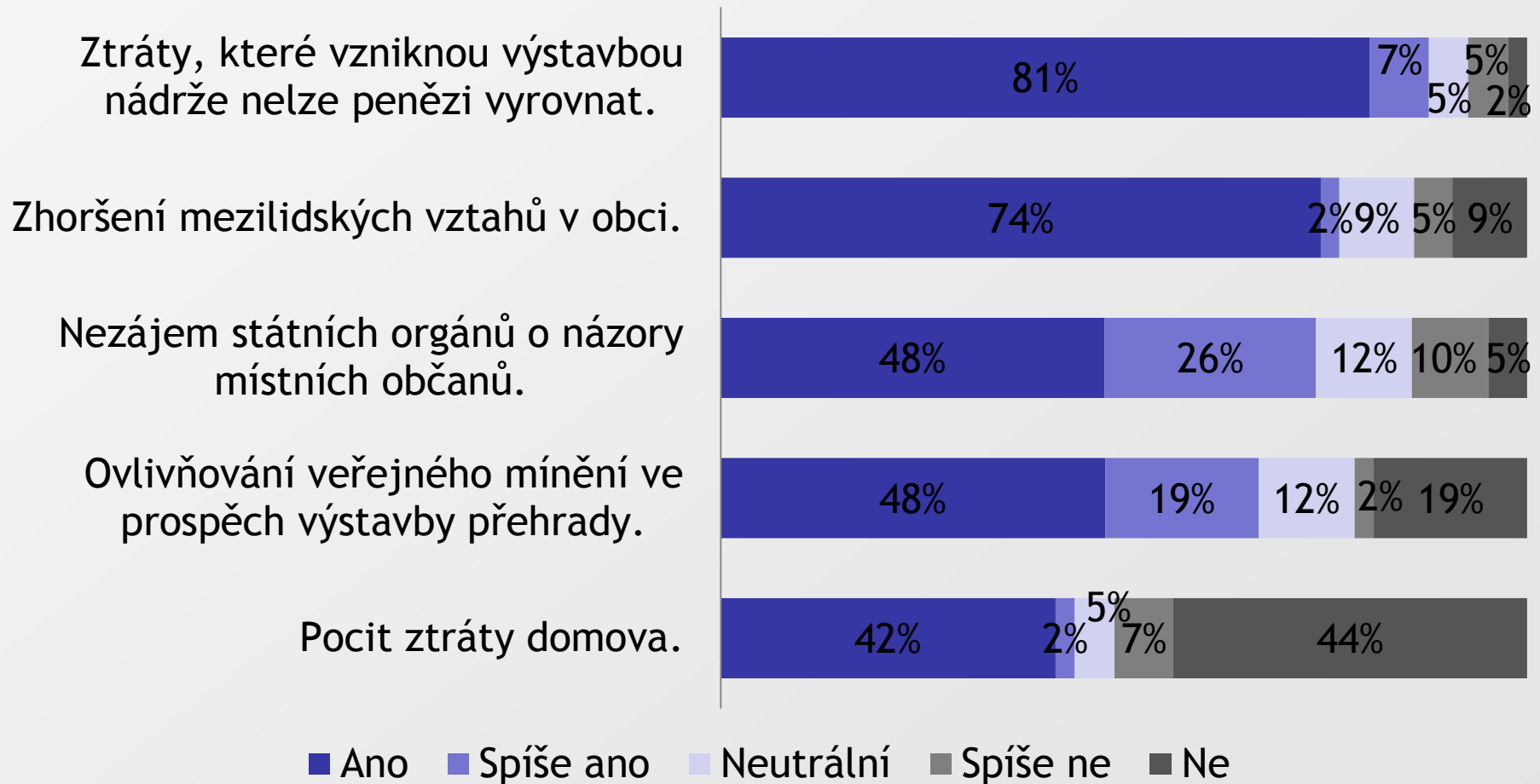
■ Ano ■ Spíše ano ■ Neutrální ■ Spíše ne ■ Ne

Nové Heřminovy (jednání o přehradě)

Pocit'ované chyby:

- ❏ občané se nemohli podílet na přípravě návrhu projektu přehrady
- ❏ projektanti přehrady nezohledňují požadavky a obavy místních
- ❏ političtí představitelé regionu se nezabývají riziky, která pocit'ují obyvatelé N. Heřminov
- ❏ obyvatelé nedůvěřují naplnění záruk a slibů poskytnutých státem

Výsledky analýzy: Nové Heřminovy (dopady záměru)

Výsledky analýzy: Nové Heřminovy (obavy a očekávání)

V důsledku výstavby vodní nádrže se rozpadne místní pospolitost

Zamýšlená přehrada negativně promění charakter krajiny v okolí.

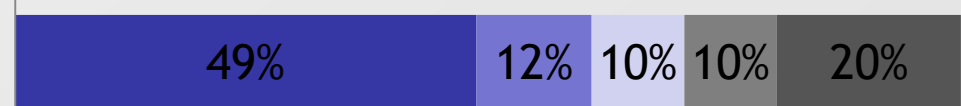
Přehrada představuje plýtvání penězi na protipovodňovou ochranu.

V důsledku výstavby vodní nádrže se zhorší dopravní situace v obci.

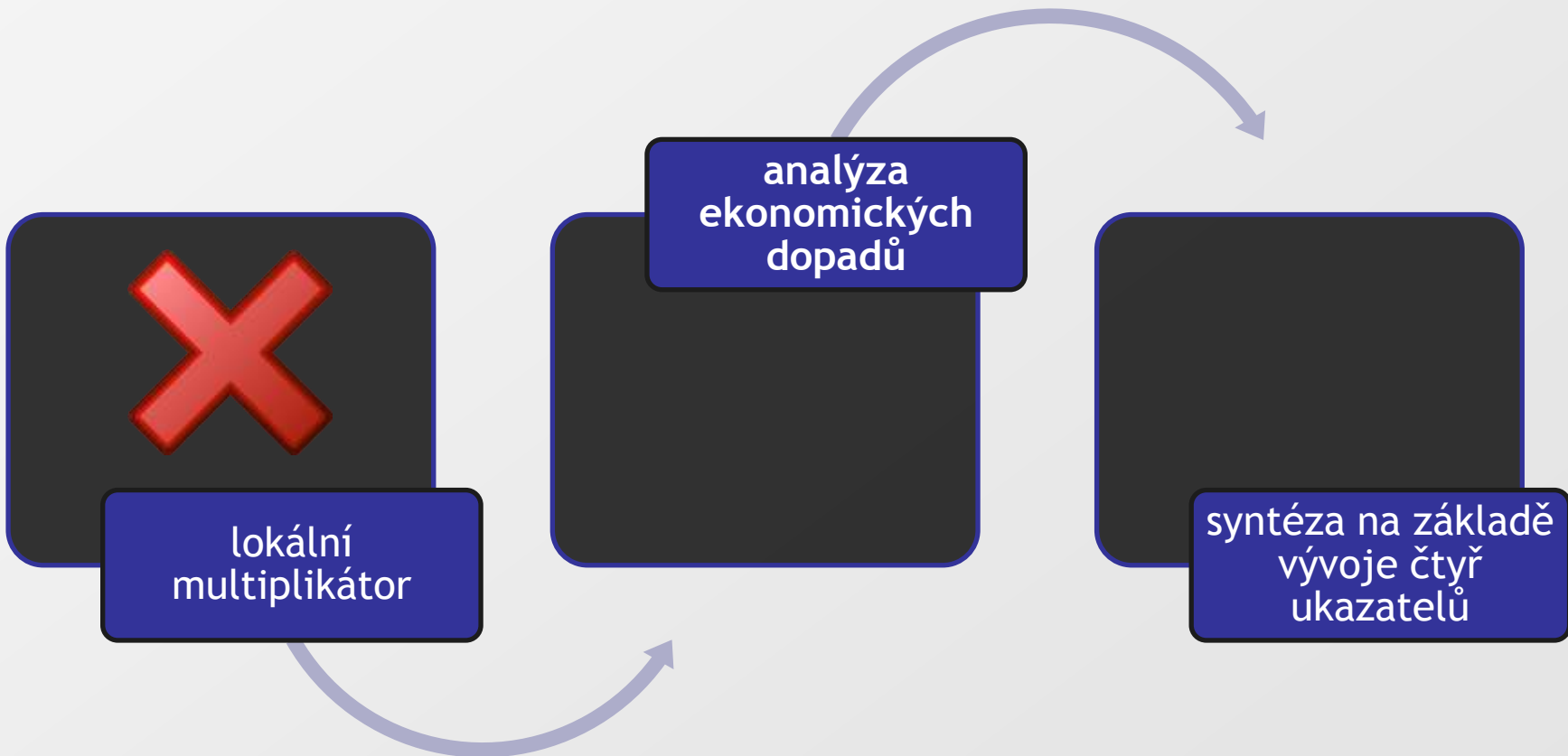
Vodní nádrž nebude pro obec finančně přínosná.

■ Ano ■ Spíše ano ■ Neutrální ■ Spíše ne ■ Ne

ANALÝZA EKONOMICKÝCH DOPADŮ

výzkumný postup
případová studie Slezská Harta

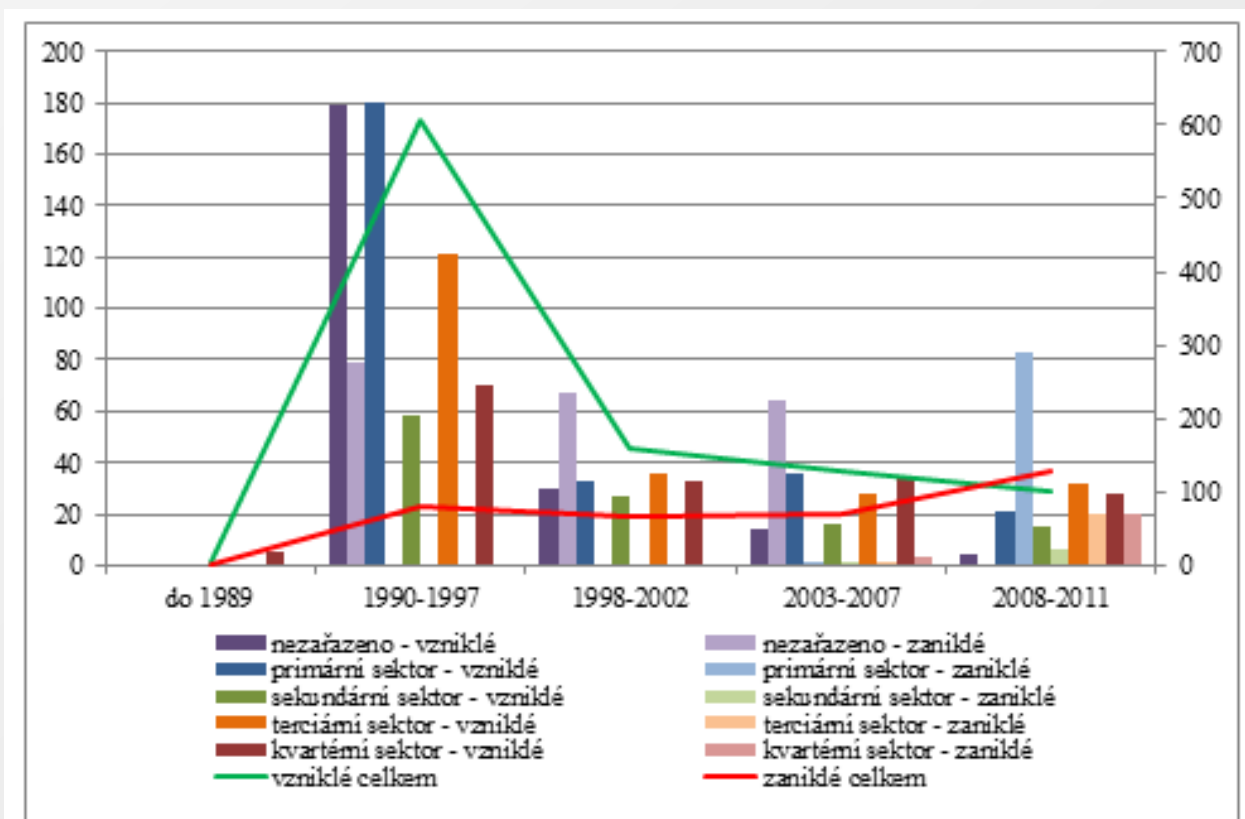
ANALÝZA EKONOMICKÝCH DOPADŮ

výsledky

případové studie Slezská Harta

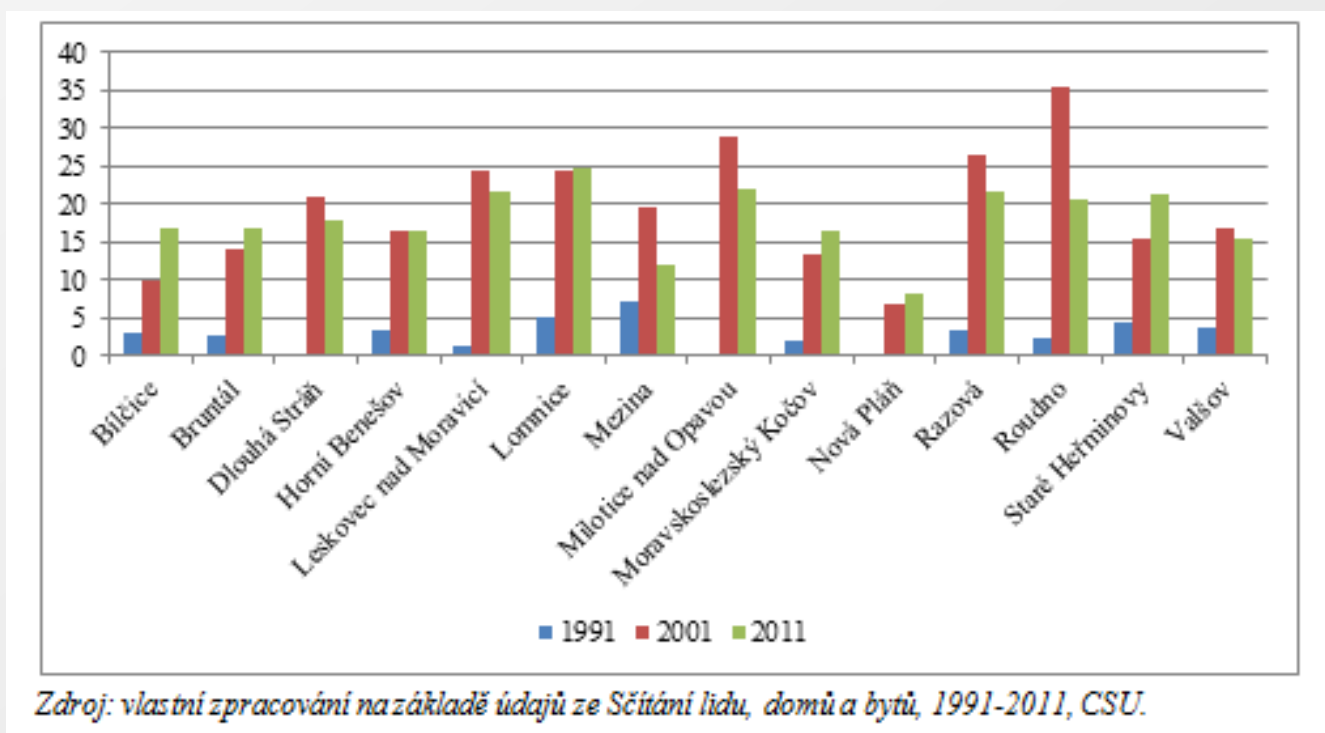
- 14 obcí okresu Bruntál, kterých se přímo nebo nepřímo dotkla výstavba vodní nádrže Slezská Harta
- v osmi z jedenácti obcí počet obyvatel klesl, a to hlavně v obcích Karlovec (100 %), Nová Pláň (60,48 %), Leskovec nad Moravicí (48,91 %) a Roudno (42,22 %).
- míra ekonomické aktivity v dotčených obcích v průběhu výstavby vzrostla, ale po dokončení rapidně klesla
- sledované obce v zásadě kopírují trendy v daném regionu

Vývoj počtu ekonomických subjektů v obcích sousedících s VN Slezská Harta

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z Registru ekonomických subjektů, CSU, 2011.

Míra nezaměstnanosti za obce v letech 1991, 2001 a 2011 (v %)

Problémy/řešení

1. Dotázaní se cítí státem/investorem marginalizováni (jednání z pozice moci)
 2. Nepřiměřený a netransparentní způsob kompenzací (neřeší se citová újma či nepřímé znehodnocení majetku)
 3. Rozpad či rozkol místní komunity
 4. Nedůvěra vůči slibům ze strany státu (historicky podmíněná)
 5. Skepticismus ohledně vzniku pracovních míst a rozvoje regionu
1. Výstavba je diskutována s obyvateli od prvotní fáze jako společný projekt (participativní plánování)
 2. Adekvátní a transparentně nastavený systém kompenzací dotčených obyvatel (včetně těch, kteří jsou dotčeni nepřímo)
 3. Výstavba nesmí být fyzickou ani duchovní bariérou kom. vztahů
 4. Veškeré sliby by měly mít smluvní oporu vč. finanční stránky
 5. Připravit podnikatelské pobídky